

Κύκλος Διαδικτυακών Επιμορφωτικών Διαλέξεων

«Σύγχρονες πρακτικές διδασκαλίας πτυχών της γραμματικής με βάση τα πορίσματα της σύγχρονης γλωσσολογικής έρευνας»

7/2/2024, 19.30-21.00

Δρ. Γιώτα Γάτση, Εκπαιδευτικός, Επιμορφώτρια

“Η συμπερίληψη στην πράξη, πολυγλωσσική ενσυναίσθηση”

ΚΕΝΤΡΟ
ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ
ΜΑΘΗΣΗΣ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η συμπερίληψη
στην πράξη,
πολυγλωσσική
ενσυναίσθηση

-
- Γάτση Γιώτα
  - Δρ. Α.Π.Θ
  - Επιμορφώτρια-
Ερευνήτρια
  - pgatsi@lit.auth.gr

Οι τάξεις θέλουμε να γίνουν

- ο «τρίτος τόπος» αλληλεπίδρασης και συνδιαλλαγής,
- ο τόπος όπου οι μαθητές φέρουν τις πολιτισμικές τους και γλωσσικές τους εμπειρίες

προκειμένου να εγείρουμε το ενδιαφέρον τους για την εκμάθηση γλωσσών

Crozet, Liddicoat & Lo Bianco, 1999

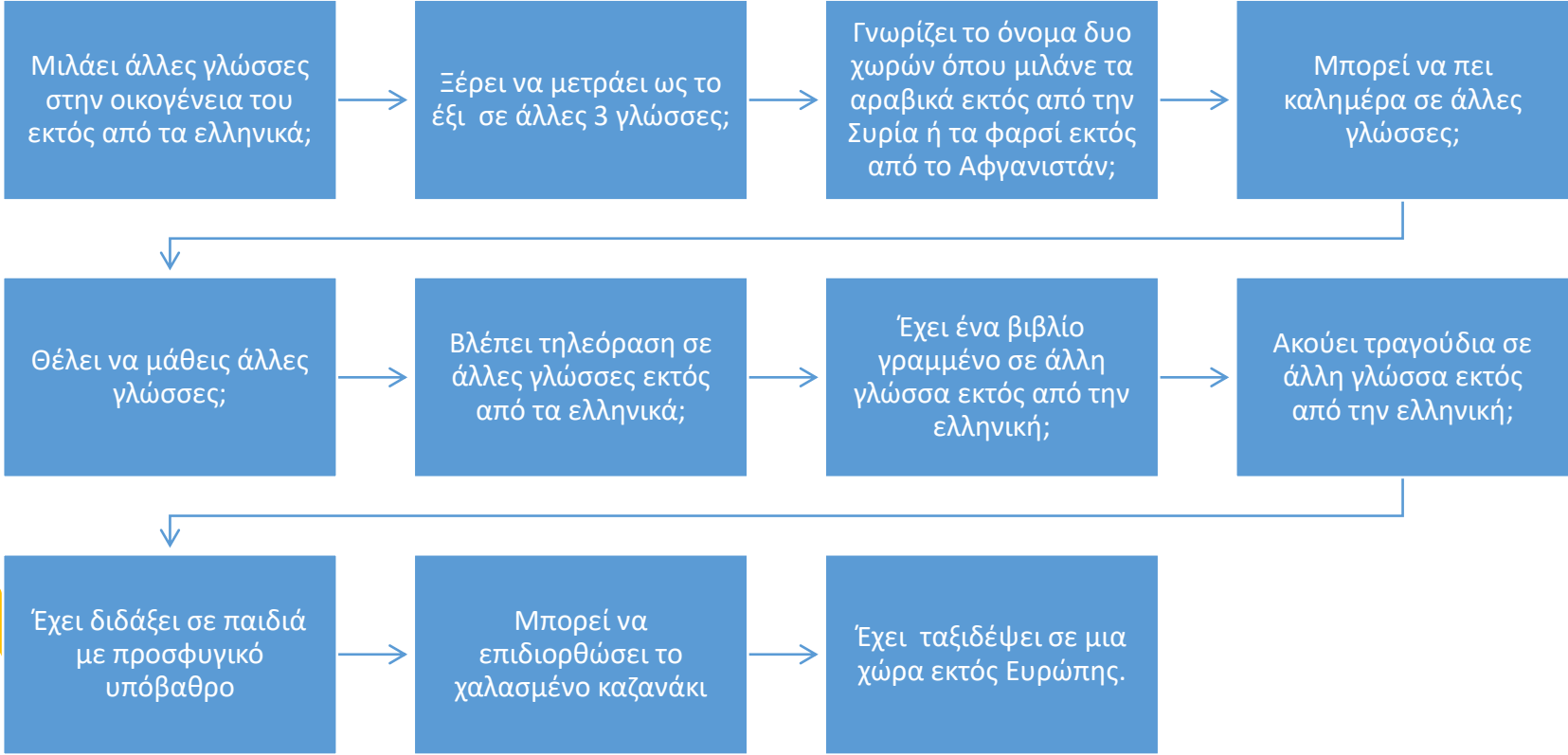
διερεύνηση της πολυγλωσσίας, του πολυγλωσσικού κεφαλαίου των μαθητών, στην τάξη

Βλ. πίνακα του Kevran
Αναπροσαρμογή για
παιδιά με προσφυγική
εμπειρία βλ.
Φτού&Βγαίνω

Μιλάς άλλες γλώσσες εκτός από τα ελληνικά στην οικογένεια σου	Ξέρεις να μετράς ως το έξι σε άλλες γλώσσες;	Γνωρίζεις το όνομα δυο χωρών που μιλάνε τα γαλλικά εκτός από την Γαλλία ή τα αγγλικά εκτός από την Αγγλία ή τα γερμανικά εκτός από την Γερμανία (Απαντάμε σε μια ερώτηση ανάλογα)
Ξέρεις να λες καλημέρα σε άλλες γλώσσες;	Θα ήθελες να μάθεις άλλες γλώσσες;	Γνωρίζεις τουλάχιστον δυο φίλους που μιλάνε άλλες γλώσσες
Κοιτάς τηλεόραση σε άλλες γλώσσες εκτός από τα ελληνικά;	Έχεις ήδη δει ένα βιβλίο γραμμένο σε άλλες γλώσσες εκτός από την ελληνική;	Έχεις ήδη ακούσει ένα τραγούδι σε άλλη γλώσσα εκτός από την ελληνική;

Kevran M. (2006).
Langues au monde au quotidien.
Μετάφραση:
Γιώτα Γάτση

Τα σχολεία, σε πολλές περιπτώσεις
αποκόπτουν τα παιδιά από τις
μητρικές τους γλώσσες,
προκαλώντας αποδυνάμωση της
ταυτότητας τους

Hudson, 1991 στο Κωστούλα-Μακράκη, 2001

Cummins, 2001

Οι γονείς που έζησαν κάτω από την ωμή
καταπίεση στην πατρίδα τους και δοκιμάζουν
τη φτώχεια και τη στέρηση καθώς παλεύουν
να αναθρέψουν τα παιδιά τους ενδιαφέρονται
με πάθος για την μόρφωση των παιδιών τους
θυσιάζοντας ακόμη και την ιδιαίτερη γλώσσα
τους για την πρόοδό τους.

Ρόλος του περιβάλλοντος υποδοχής

Είναι ζωτικής σημασίας για την κοινωνία υποδοχής να παρέχει στα παιδιά και εφήβους τα μέσα που τους επιτρέπουν να συμπεριλάβουν τις εμπειρίες που συνδέονται με τη μετανάστευση, είτε έχουν βιώσει άμεσα είτε έμμεσα παρέχοντας ένα χώρο έκφρασης.

Η μάθηση αποκτά νόημα για τους/τις μαθητές/τριες όταν μπορούν να πλαισιώσουν ό,τι διδάσκονται με ό,τι γνωρίζουν (Cope & Kalantzis, 2000)

Η εκπαίδευση βρίσκεται σε ιδανική θέση να προσφέρει εκπαιδευτικά προγράμματα για την ανάπτυξη δεξιοτήτων και ενδυνάμωση της ταυτότητας τους που θα τους επιτρέψει να συμμετάσχουν ενεργά στην κοινωνία. Οι πρόσφυγες δεν είναι μόνο ευάλωτοι/πολυτραυματίες. (Σιμόπουλος&Γάτση,2022)

Αυτή η πρόκληση παραμένει μια από τις πιο απαιτητικές όταν πρόκειται για νέους νέο- αφιχθέντες που πρέπει να προσαρμοστούν στη νέα τους ζωή ειδικά όταν τα γλωσσικά τους ρεπερτόρια άρρητα συνδεδεμένα με την ταυτότητα είναι ακόμα υπό ανακάλυψη.

Η προσέγγιση της ταυτότητας των παιδιών αγοριών και κοριτσιών, θα πρέπει να γίνεται σταδιακά χωρίς δεδομένα, λαμβανοντας πάντα το παράγοντα της εξέλιξης..

η γλώσσα ή η χώρα καταγωγής των παιδιών ίσως έχει απορριφθεί από τους ίδιους ή η υπό εξέλιξη ταυτότητα του θα ήθελε να προβάλλει άλλα νέα στοιχεία στο περιβάλλον της χώρας καταγωγής.

 Ας σκεφτούμε...

- Όλοι/ες στο σχολείο θεωρούν καλό ότι σε αυτό φοιτούν μαθητές με πολυγλωσσικές ταυτότητες
- Ο καθένας και η καθεμιά αισθάνεται ευπρόσδεκτος/η
- Οι εκπαιδευτικοί βοηθούν στην ενεργοποίηση των γλωσσών καταγωγής
- Εσείς έχετε δημιουργήσει ή δει μαθήματα που εμπεριέχουν πολυγλωσσικές δραστηριότητες

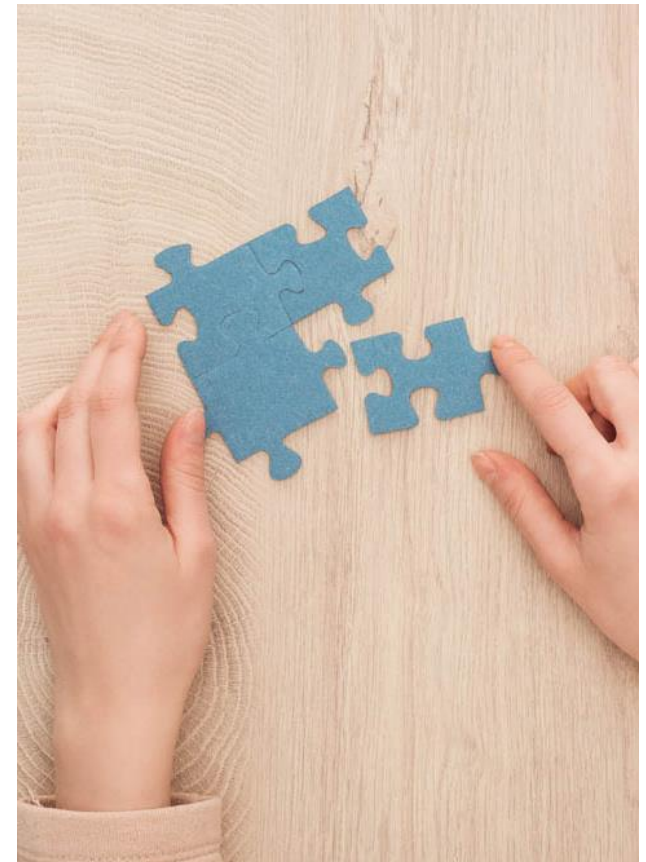

Θα παρουσιαστούν πρακτικές

Απώτερος σκοπός:

- .Ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των παιδιών προσφυγικής καταγωγής με ιδιαίτερη έμφαση την τόνωση της ταυτότητας τους μέσω της γλώσσας τους (διγλωσσία, πολυγλωσσία)
- η ενεργή ένταξη της γλώσσας και του πολιτισμού τους στη διδακτική διαδικασία και η γνωριμία της χώρας/πολιτισμού προέλευσης και υποδοχής
- Η Πολιτισμικά Ενδυναμωτική Παιδαγωγική προσέγγιση (Paris & Alim, 2017) η οποία μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά ώστε τα παιδιά από κοινωνικά/εθνοτικά ευάλωτες ομάδες να μπορούν να εκφράσουν τον πλούτο των δικών τους γλωσσικών και πολιτισμικών κεφαλαίων, διευρύνοντας τις επικοινωνιακές και κοινωνικές τους δεξιότητες.
- Μια τέτοια προσέγγιση λειτουργεί προς όφελος ολόκληρης της τάξης.

03 THINK

Πολυγλωσσική εκπαίδευση

- Η μονογλωσσία δεν είναι η νόρμα / "Monolingualism is not the norm"
- Χρήση πολλών γλωσσών σε επικοινωνιακά περιβάλλοντα
- Οι πολυγλωσσικές ταυτότητες/δεξιότητες είναι δυναμικές και μεταβαλλόμενες
- Προώθηση ποικιλίας και δημοκρατικότητας, χρήση στην εκπαίδευση γλωσσών πέραν της γλώσσας της πλειονότητας

Marshall 2021

Διάδοση των οφελών της διγλωσσίας/πολυγλωσσίας

Σε περίοπτη θέση για τους γονείς/μαθητές

- στην αίθουσα αναμονής
- στο πίνακα ανακοινώσεων ή
- σε μικρά προσπέκτους ίσως

Baker, 2001

τα οφέλη της διγλωσσίας/πολυγλωσσίας

- ευρύτερη επικοινωνία
- γραμματισμός σε δυο γλώσσες (πολιτισμικό πλάτος, εύρος, σημαντικό πλεονέκτημα)
- πολιτισμικά πλεονεκτήματα

1

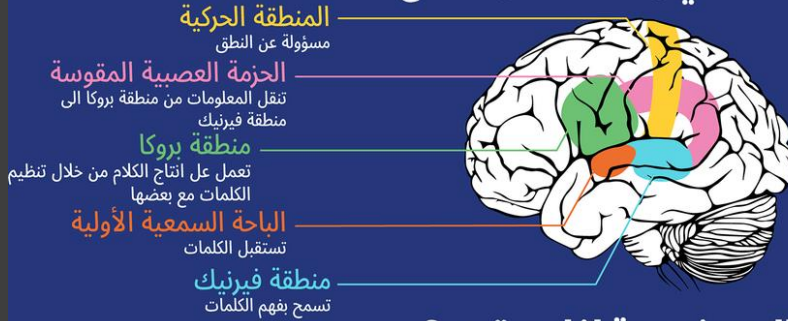
τα οφέλη της διγλωσσίας/πολυγλωσσίας

- ευρύτερη επικοινωνία
- γραμματισμός σε δυο γλώσσες (πολιτισμικό πλάτος, εύρος, σημαντικό πλεονέκτημα)
- πολιτισμικά πλεονεκτήματα
- διαφορετικούς γλωσσικούς κόσμους εμπειριών
- μεγαλύτερη ανεκτικότητα προς τις άλλες γλώσσες και κουλτούρες (αποδέχεται, εκτιμά, αγκαλιάζει και απολαμβάνει την ετερότητα και την διαφορετικότητα)

التعدد اللغوي، ميزة للدماغ

مهما كانت اللغة المنطوقة ما الذي يحدث داخل الدماغ؟

التحدث بعدة لغات، تعني؟

Πλεονεκτήματα
Πολυγλωσσίας στα
Αραβικά

www.dulala.fr

Πολυγλωσσικά μηνύματα σε περίοπτη θέση

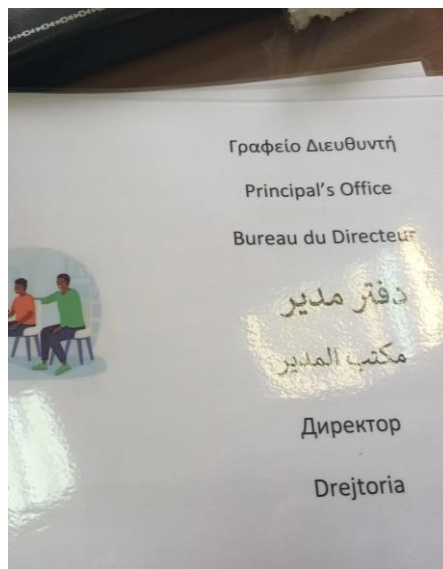
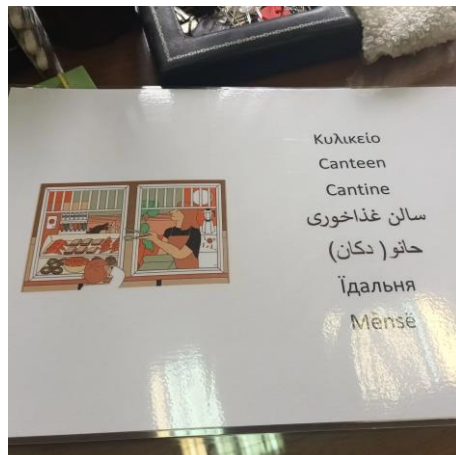

Δραστηριότητες ενδυνάμωσης

Τα παιδιά μεταφράζουν
στις γλώσσες τους ή σε
οποία γλώσσα
επιθυμούν

Πολυγλωσσικές πινακίδες
στο σχολείο
βασικών αιθουσών του σχολείου

(1^ο Γυμνάσιο Αμπελόκηπων και 1^ο ΕΠΑΛ Αμπελόκηπων)

ΓΕΦΥΡΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Οι
γονείς/μαθητές/τριες
συνδημιουργούν σε
παγκόσμιες ημέρες...
γέφυρα σχολείου-
γονιών
μεταναστευτικής/προσφ
υγικής εμπειρίας,
μεταφράζοντας στις
μητρικές γλώσσες
συνθήματα παγκοσμίων
ημερών π.χ στο επίσημο
σχολείο, στα youth
centers safe zones

ΕΝΑΛΛΑΓΗ ΚΩΔΙΚΑ- ΔΙΑΓΛΩΣΣΙΚΟΤΗΤΑ

- διαδικασία κατά την οποία η μία γλώσσα ενισχύει την άλλη έτσι ώστε να επιτευχθεί μεγαλύτερη κατανόηση και να αυξηθεί η ικανότητα των μαθητών/τριών και στις δύο γλώσσες (Williams, 2002:40).

καλλιέργεια ψηφιακών δεξιοτήτων» συνδεδεμένων με την ταυτότητα τους storytelling without borders – απενεχοποίηση διαγλωσσικότητας

Υπόθεση αλληλεξάρτησης των γλωσσών

Cummins, 2000

Οι γλώσσες αναπτύσσονται σε αλληλεξάρτηση και όπως σε συγκοινωνούντα δοχεία τα νοήματα μεταφέρονται από τη μία γλώσσα στην άλλη. Βασική συνέπεια για τη μάθηση της δεύτερης γλώσσας και τη μάθηση μέσω της δεύτερης γλώσσας είναι αντίληψη των γλωσσών ως ένα πλέγμα σχέσεων.

Η αναγνώριση και ενσωμάτωση του γλωσσικού και πολιτισμικού κεφαλαίου των δίγλωσσων παιδιών λειτουργεί ενδυναμωτικά στην ακαδημαϊκή τους πρόοδο και στην κοινωνική και συναισθηματική τους ανάπτυξη καθώς **σχετίζεται με την αυτοεκτίμηση, την αυτοεικόνα τους και την πρόσβασή τους στη σχολική και κοινωνική ζωή.**

Σκούρτου, 2002

1 ώρα δωρεάν πολυγλωσσίας την εβδομάδα για κάθε τάξη

- Παιχνίδια εντάσσοντας το πολυγλωσσικό κεφάλαιο των μαθητών
- Δημιουργία ενός corpus με πολυγλωσσικές ασκήσεις
- Εκμετάλλευση της European day of languages (26/9)
- <http://edl.ecml.at/>
- <https://lexilala.org/frontend/View12List?xdomaine=4&cmd=search>

Approches plurielles/pluralistic approaches

Βάση δεδομένων με εκπαιδευτικό υλικό
για τις πλουραλιστικές προσεγγίσεις σε πολλές γλώσσες

<http://carap.ecml.at/Database/tabid/2313/Default.aspx>

Πλουραλιστικές προσεγγίσεις

Η Γλωσσική Αφύπνιση

Η Αλληλοκατανόηση μεταξύ των συγγενών γλωσσών

Η Διαπολιτισμική Προσέγγιση

Ολοκληρωμένη Διδακτική προσέγγιση

(Candelier et al., 2012)

FREPA – Online teaching materials

2 TYPES OF CRITERIA:

The REPA descriptors

Other properties of the materials

You get a list of materials that match your search criteria.

Search for materials

Search

CARAP Descriptors:

Step 1:

(All)

Pluralistic approach:

(All)

Language of teaching instruction:

(All)

Thematic domain:

(All)

Level of instruction:

(All)

¿Cómo nos entendemos?

Pupils speak to travellers.

Adivina quien habla esta lengua

This activity requires the understanding of a st of a cloze passage using words proposed in the

Themes:

Geography, history of languages/language minority

Languages: Spanish

★★★★★ (0 ratings, 0 comments)

[View details](#)

Animals speech in human languages

The Students have to reflect upon the diversity which exist in different languages. This is done by recognition and interpretation of several animals by speakers of the students' native language and speakers in various languages. In this context, familiarized with the concept of onom

Themes:

animals, Language families, ph

Languages: English, Polish

★★★★★ (0 ratings, 0 comments)

[View details](#)

6

Didactique intégrée

Ανάπτυξη μεταγλωσσικών δεξιοτήτων

Réflexion sur le français (valeurs du présent) , pour préparer l'accès à l'anglais.

Audin L. (ed.).
*Enseigner l'anglais
de l'école au collège.*

Consigne : « Pour chacun de ces énoncés au présent, cochez la valeur qui convient. »

Valeurs de ces présents français

	bientôt	au moment où je parle	habituellement
1 Regarde l'avion qui décolle.			
2 Mon père fume beaucoup.		+	
3 Ma mère travaille à Paris.			+
4 J'habite à Paris.			+
5 En août je pars au bord de la mer.			+
6 Est-ce que tu regardes la télé le mardi soir ?	+		+
7 Qu'est-ce que tu fais demain ?			+
8 Hé ! Qu'est-ce que tu fais ?	+		
9 Je ne vais jamais à Paris.		+	
10 Je vais à Paris demain.			+
11 T	+		

7

Didactique intégrée

Ανάπτυξη μεταγλωσσικών δεξιοτήτων

<u>ESPAÑOL</u>	_____	_____	_____	<u>MI LENGUA</u>
<i>salud</i> <i>enfermedad</i> <i>fiebre</i> <i>resfriado</i> <i>bronquitis</i> <i>catarro</i> <i>gripe</i> <i>accidente</i> <i>operación</i> ...				

Vega Llorente Pinto,
Barcelona

Πολυγλωσσικά πορτρέτα

Εμπλουτισμένα με βασικές πληροφορίες

- ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΟΥ ΠΟΡΤΡΑΙΤΟ/
- Η ΓΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΩΝ:

Το προσωπικό μου πορτρέτο

Το όνομά μου είναι ...je m'appelle
Είμαι .... χρονών. J'ai....ans
Η οικογένεια μου ....Ma famille parle
Μιλάω ... .je parle
Κατάγομαι από ...je suis de
Μου αρέσει ... .j' aime
Τα όνειρά μου είναι ...
Λέξεις που ξέρω σε διαφορετες
γλώσσες

Κοινωνικά δίκτυα και πολυγλωσσία (Γάτση&Γογωνάς,2021)

The screenshot shows a Facebook group page for 'Mes langues /my languages... my dreams...'. The page is in Greek and features several posts. The top post is from November 6, 2017, by Giota Gatsi, asking 'HELlo guys.how are you.?tell me which job you would like to do later or studies'. It has 22 likes and 2 comments. Below it is a post by Anas Lupo from May 29, 2017, with a Persian text snippet: 'سلام اول ان همه رمضان را به همه تبریک میگم من امید هستم ان افغانستان و الان در آتن زندگی میکنم زبان من دری است من ب زبان هایش فارسی و انگلیسی هم صحبت میکنم والان در کاتش هستم تا زبان هایش عربی ویودایی و بعد هم فرانسوی و ایتالیایی و آلمانی یاد بگیرم'. The post has 1 like and 1 comment. The right sidebar shows a list of members including Ekaterina Gritsan, Katerina Tsomou, Maria Eleftheriadou, Stamatis Papadakis, Gioula Sardeli, Georgios Hanopoulos, Sofia Konstantinea, Christos Kokordatos, Marianna Leonardou, and Antoine Bari. The bottom of the page shows a Windows taskbar with various application icons and a system tray with the date 18/5/2018 and time 8:52 μμ.

Πορτοφόλιο δεξιότητες ανά γλώσσα

A1

Écouter

● Mes compétences en langues

● Je peux comprendre quand quelqu'un me salue ou prend congé.

Je comprends quand quelqu'un me dit bonjour.

Je comprends quand quelqu'un me dit au revoir.

Je comprends quand deux personnes se saluent.

Je comprends quand deux personnes se disent au revoir.

Langues

--	--	--

○○○	○○○	○○○
-----	-----	-----

○○○	○○○	○○○
-----	-----	-----

○○○	○○○	○○○
-----	-----	-----

○○○	○○○	○○○
-----	-----	-----

LES MOTS ET LES PHRASES QUE J'AI APPRIS

Ici, tu peux noter les mots et les phrases que tu as appris dans une autre langue et que tu ne voudrais pas oublier.

Diagram showing four shapes: a rectangle, a semi-circle, a square, and a circle.

Prénom .....

Nom .....

Ville .....

Pays .....

MON 1

MES DÉCOUVERTES SUR LES LANGUES

Chaque fois que tu feras une découverte importante par rapport aux langues, note tes remarques et observations sur cette page. Explique pourquoi c'est quelque chose d'important pour toi.

 <i>J'ai découvert que...</i>

Γλωσσική αφύπνιση ή αφύπνιση γλωσσών

- ✓ Αφορά δραστηριότητες με γλώσσες που το επίσημο σχολείο δεν προτίθεται να διδάξει (Candelier, 2003).
- ✓ Επιτρέπει στα παιδιά να εξοικειωθούν με τη γλωσσική και πολιτισμική ποικιλομορφία και να εξερευνήσουν ενεργά διαφορετικές γλώσσες χτίζοντας την πολυγλωσσική δεξιότητα ολιστικά.

Διαδικασία διεξαγωγής

1. Ο/η εκπαιδευτικός χωρίζει τους μαθητές σε ομάδες των 3-4 ατόμων.
2. Κάθε ομάδα επιλέγει μία χώρα από τον Παγκόσμιο χάρτη που βρίσκεται στον πίνακα και έπειτα αναζητά πληροφορίες στον Η/Υ σχετικές με τη γραφή της κάθε χώρας.
3. Διαλέγει 10 λέξεις (τις έχουν συναποφασίσει από πριν) και τις μεταφράζουν στη γλώσσα της χώρας που θα μας παρουσιάσουν.
4. Προτείνονται οι γλώσσες καταγωγής μαθητών.
5. Μπορούν να βοηθηθούν από το διαδίκτυο ή από γονείς, μεγαλύτερους μαθητές που έχουν γραμματισμό.
6. Αποτυπώνουν τις λέξεις αυτές στον «δίσκο» της χώρας που επέλεξαν και κάθε ομάδα παρουσιάζει τον δικό της δίσκο κατ' αντιστοιχία του Δίσκου της Φαιστού.

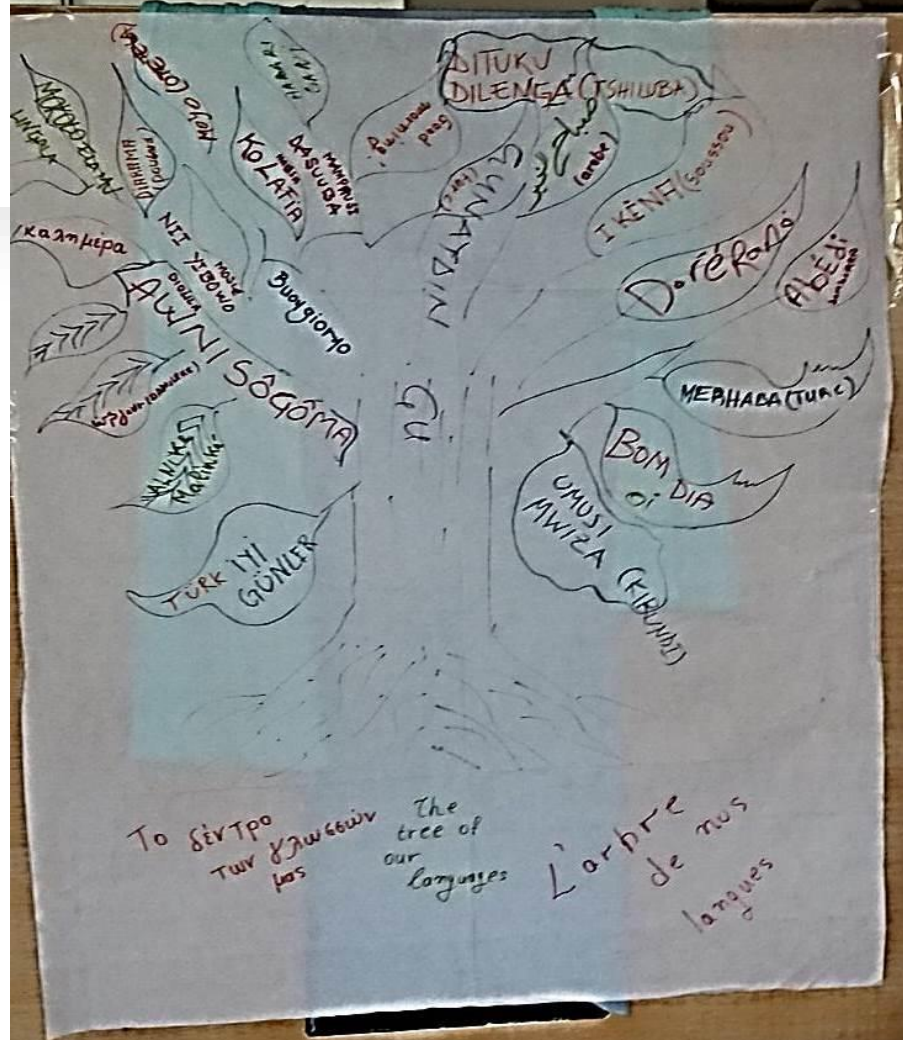
Πιθανές προκλήσεις που χρειάζεται να έχει προνοήσει ο/η εκπαιδευτικός

Κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας ενθαρρύνω και επιβραβεύω όλους τους μαθητές / όλες τις μαθήτριες για τη συμμετοχή τους.

Οικογένειες γλωσσών

Γραφή στις
οικογενειακές τους
γλώσσες
Ξενώνας
Ασυνόδευτων
Αφρικανών, 2018

Αλληλοκατανόηση γλωσσών

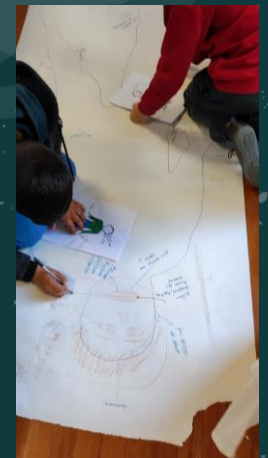
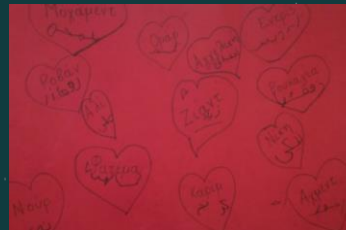
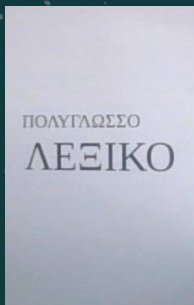
fleur
flor
flower
flores
fiore
flor
floare

Πολυγλωσσικά παιχνίδια

Εκμάθηση λέξεων από τις χώρες καταγωγής των μαθητών.
Γλωσσική συσχέτιση.
Κοινές ρίζες.

- Π.χ. ρίζες κοινές της γλώσσας στόχου (ευρετήρια)
- Π.χ. κοινές λέξεις αλβανικών-γαλλικών
- Παιχνίδια γλωσσικής αφύπνισης 5 λεπτά σε κάθε μάθημα ή 1 φορά την εβδομάδα

Πολυγλωσσικές πρακτικές

ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΠΑΝΤΟΜΙΜΑ ΕΝΑΛΛΑΓΗ ΚΩΔΙΚΑ

Θεατρικά διαγλωσσικά
παιχνίδια με αφηγήσεις όπου
οι μαθητές κάνουν εναλλαγή
κώδικα και οι άλλοι
μαντεύουν την λέξη που είπαν
στην άλλη γλώσσα

What are pluralistic approaches?

Awakening to languages (Language Awareness)

Comparing Languages

1R2(C)

The days of the week

Here are the days of the week in English, German, French, Norwegian and Punjabi

Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
Sonntag	Montag	Dienstag	Mittwoch	Donnerstag	Freitag	Samstag / Sonnabend
Dimanche	lundi	mardi	mercredi	jeudi	vendredi	samedi
sundag	måndag	tysdag	onsdag	torsdag	fredag	laurdag
ਐਤਵਾਰ	ਸੋਮਵਾਰ	ਮੰਗਲਵਾਰ	ਬੁਧਵਾਰ	ਵੀਰਵਾਰ	ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ	ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ

Which languages/ words within languages are the most similar ?

Definition:
The concept of pluralistic approaches refers to didactic approaches which use learning/teaching activities involving several (i.e. more than one) varieties of language or cultures.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΗΜΕΡΑ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΔΙΔΑΣΚΟΥΝ ΤΗ ΜΗΤΡΙΚΗ ΤΟΥΣ ΓΛΩΣΣΑ ΣΤΟΥΣ ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥΣ

- 22 Φεβρουαρίου: Οι πρόσφυγες μαθητές με αφορμή την Διεθνή Ημέρα Μητρικής Γλώσσας διδάσκουν κάποια βασικά στοιχεία της γλώσσας τους σε εκπροσώπους συμμαθητών τους από τις άλλες τάξεις του σχολείου.
- Η εμπειρία της διδασκαλίας και το ενδιαφέρον των συμμαθητών τους για τη γλώσσα τους βοήθησε στον προσδιορισμό και την γενικότερη ένταξη τους στο σχολικό περιβάλλον.

Παραδείγματα γλωσσικής αφύπνισης

✂...

Happy birthday

ميلاد سعيد

生日快乐

Alles Gute zum Geburtstag

Najlepsze życzenia urodzinowe

Feliz aniversário

Παραδείγματα γλωσσικής αφύπνισης

Γλώσσες	Transcription	Αριθμός λέξεων	Πραγματική γραφή
Πορτογαλικά			
Αγγλικά			
Γερμανικά			
Πολωνικά			

15

Πολύγλωσσα λουλούδια/παλάμες ανάλογα με την ηλικία

Ανακάλυψη του γλωσσικού φορτίου των μαθητών

Ενδιαφέροντα μαθητών-τριών/ πολυγλωσσικά προφίλ

Παραδείγματα γλωσσικής αφύπνισης

ΑΝΟΙΓΜΑ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΤΟ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΚΟ ΧΑΛΙ
ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ

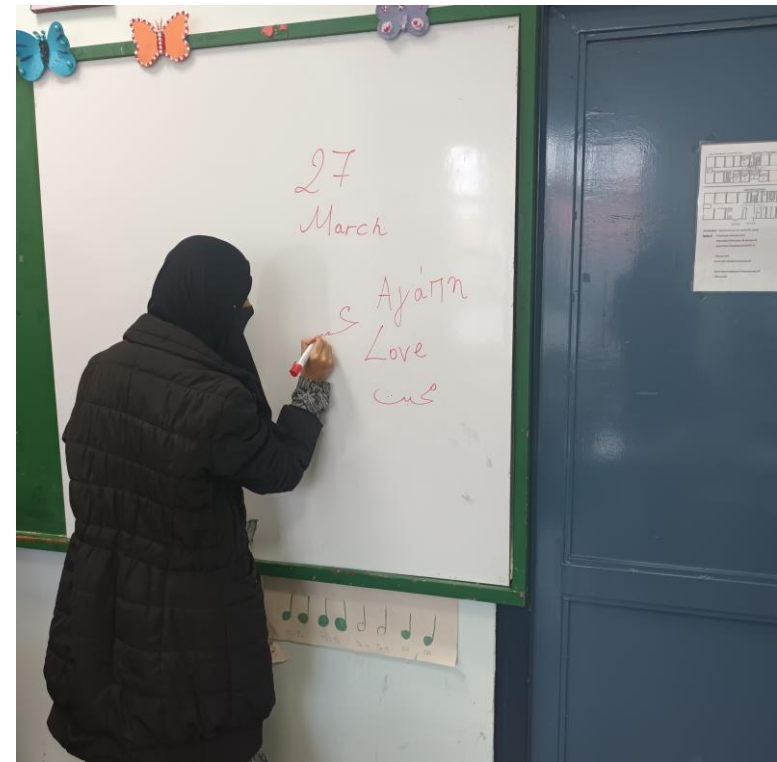

Αξιοποίηση Παγκοσμίων Ημερών,
υπερπήδηση τοιχών της τάξης
ενεργή εμπλοκή όλων των μαθητών

- 20 Ιουνίου 2016, Καμπ Διαβατών
- Παγκόσμια ημέρα Προσφύγων

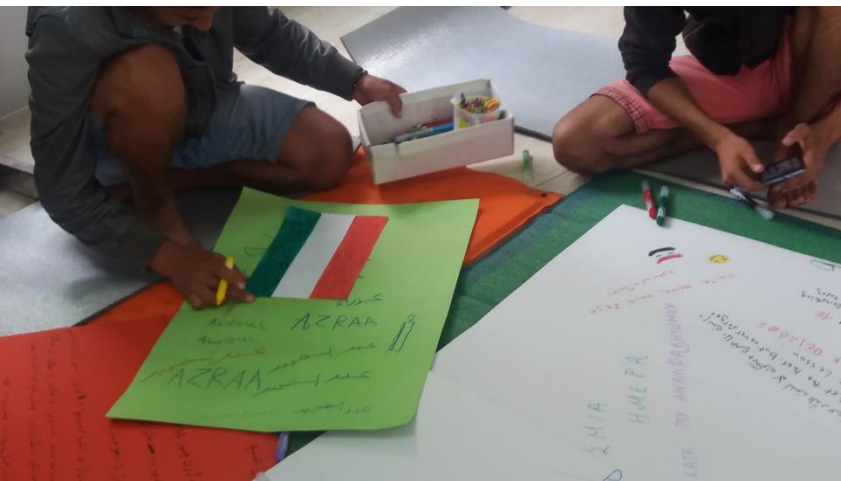

- Πολυγλωσσικό γράφιτι στους τοίχους τους 1ου ΕΠΑΛ Αμπελόκηπων

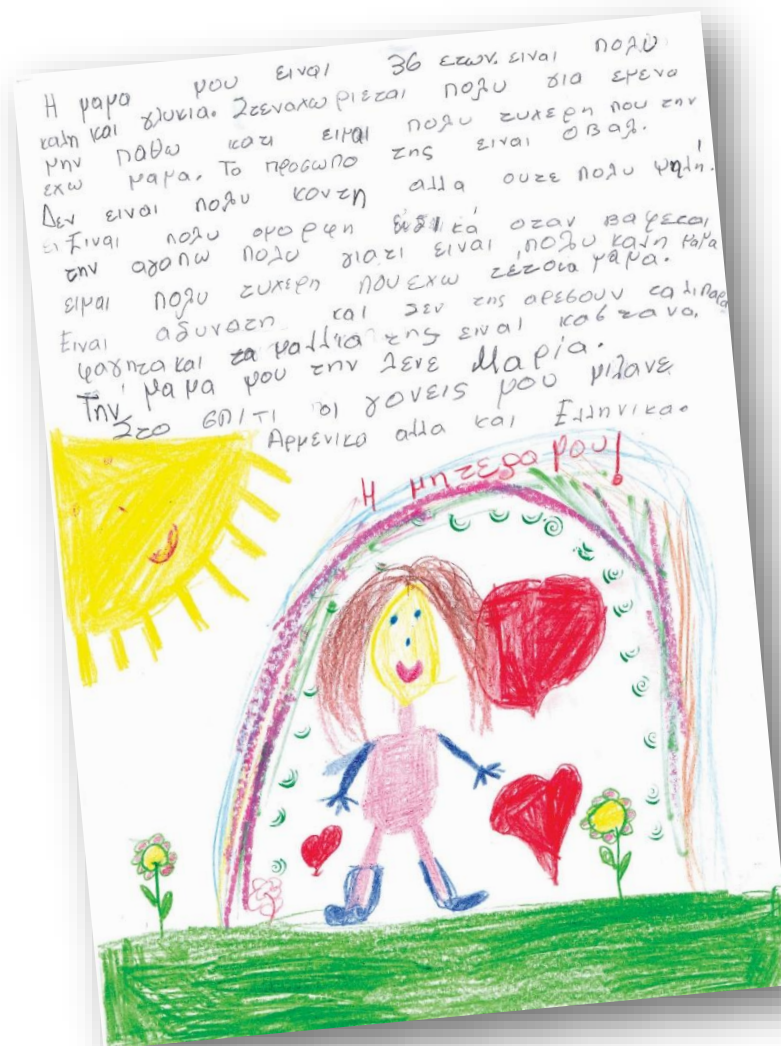
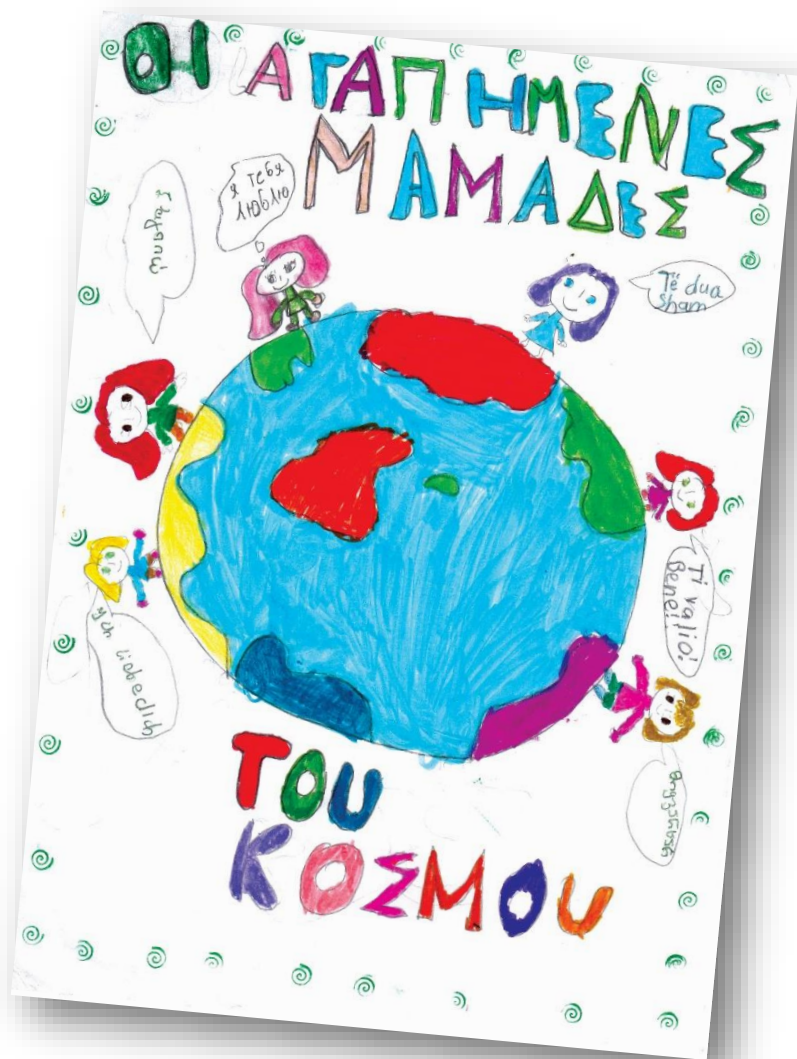

Προβολή της ιδιαίτερης ταυτότητας τους, του πολιτισμικού τους αποτυπώματος όπως αυτοί το ορίζουν

(εξέταση ποικίλων παραγόντων:
απασχολειοποίηση, τυχόν μη γραμματισμός)

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

Ενδεικτικά [εδώ](#)

Δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης

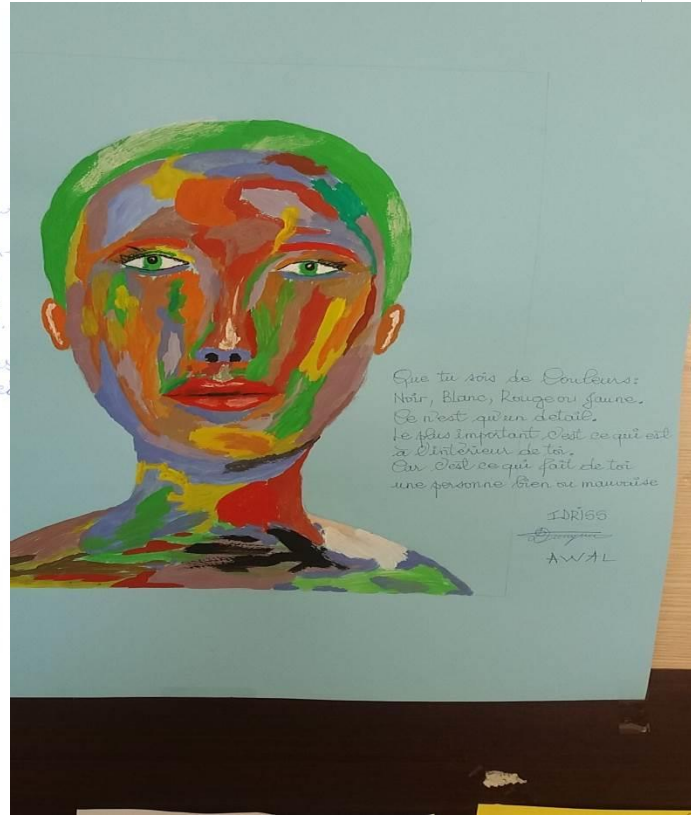
- Αναπαραγωγή προσωπικών ιστοριών μέσω της τέχνης (Deprez, 2006)
- Προσοχή στο τραύμα!!!!
- Τήρηση ορίων
- συνέπειας

Κείμενα ταυτοτητας στις γλωσσες καταγωγής και στόχο(Gatsi,2017-2018)

My name is Dehab. I am 32 years old. I come from Eritrea, I'm Eritrean. My mother tongue is Tigrinya but I can speak Amharic, English, Turkish, Fine Arabic and Greek. I like to learn and to know more different languages because language is a means of communication in this world. I want to be able to communicate with out dependent in someone else. And with different languages it is easy to find jobs in different countries. You know you will not be in limited. As I am a refugee I am working as interpreter, mean

840

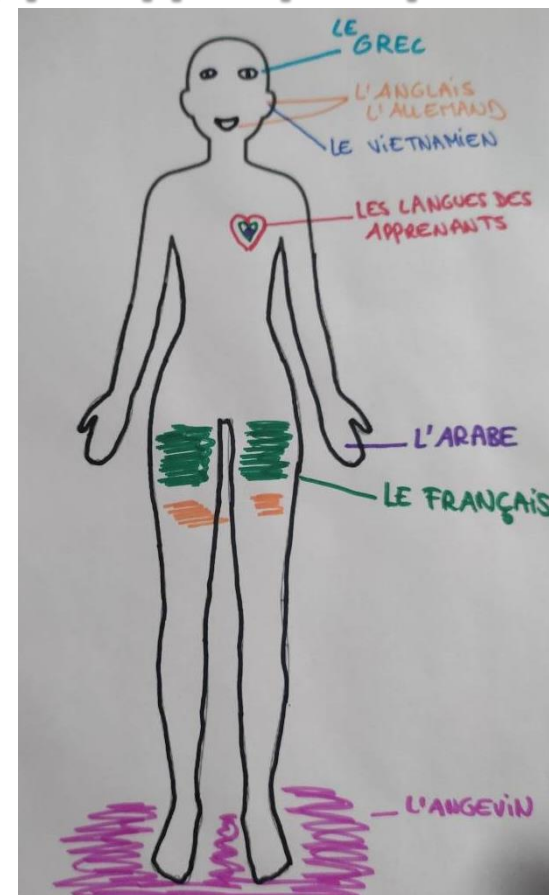

2) كما هو متصور من المرحلة مع مرتبة ١٦ البيان ذييات مانت
بالرغم من ان الالوان ياخذها العيش بان يتكون من الالوان
سيدات معشيت ذييات طلوت من اليونان طلوت يان مياشيت
ذييات من ان اليونان فارون من ذات بلوت من العالم يان ناميون
شيان من صناعا قويا يان يسارون دستورين

Πραγματοποιώ την γλωσσική βιογραφία μου

Préjugé - γιατί δημιουργεί πόνο;

Συζητήστε και προσπαθήστε να βρείτε τραγούδια από τις δικές σας κουλτούρες, στις δικές σας γλώσσες που μιλούν για παρόμοια θέματα ή της γλώσσας στόχου.

Προσπαθήστε να βρείτε ομοιότητες και διαφορές στα προβλήματα που αναφέρονται, τις λύσεις που μπορεί να προτείνονται, στον τρόπο που αυτά εκφράζονται μέσα από τη γλώσσα και τις λέξεις του τραγουδιού.

Επιδίωξη προβολής των ταλέντων των παιδιών προσφυγικής εμπειρίας - παρουσίαση τραγουδιών των χωρών καταγωγής τους/δημιουργία τραγουδιών

- Καλλιέργεια αυτενέργειας (επιλογή τραγουδιών και προβών)
- Διαθεματικότητα (πχ. συνεργασία μουσικού και υπεύθυνων γιορτής). Πέρασμα αντιρατσιστικών μηνυμάτων λόγω έξαρσης ρατσιστικών στάσεων.
- Άνοιγμα και στο υπόλοιπο σχολείο/καμπ με ανάπτυξη πρωτοβουλιών και συμμετοχών και μαθητών από τα υπόλοιπα τμήματα.
- Αξιοποίηση νέας τεχνολογίας και διαδικτύου.Εργασία σε ομάδες για την κατασκευή ppt/βίντεων youtube

Blogs/Γωνιές/περιοδικά από τις χώρες καταγωγής και τις γλώσσες στόχο

- Με αυτά θα μπορούσε να δημιουργηθεί μία έκθεση σε κάποια γωνία της τάξης, «η γωνιά των πολιτισμών», όπου εκτίθεται, αναδεικνύεται, αναγνωρίζεται και κατ' επέκταση εκτιμάται ο πλούτος της γλωσσικής και πολιτισμικής ποικιλομορφίας.
- Πολυγλωσσικά περιοδικά
- Μια γωνία όπου οι γλώσσες όλων των μαθητών γίνονται ορατές
- Πολυγλωσσικές βιβλιοθήκες εμπλουτισμένες με υλικά από τις χώρες τους

- ◎ Πολυγλωσσική γωνιά παραμυθιού (στρώμα, μεταφορά παιχνιδιών από τις χώρες των παιδιών, βιβλίων. Κατασκευές με χαρτί, πλαστελίνες, χρώματα
- ◎ Ανάπτυξη προφορικού και γραπτού λόγου
- ◎ Ομαδική συνεργασία

Δημιουργία
κλίματος
εμπιστοσύνης
με έμφαση
στην
ενδυναμωση
της γλωσσικής
τους
ταυτότητας

Άνοιγμα του εκπαιδευτικού πλαισίου στην πολυγλωσσία

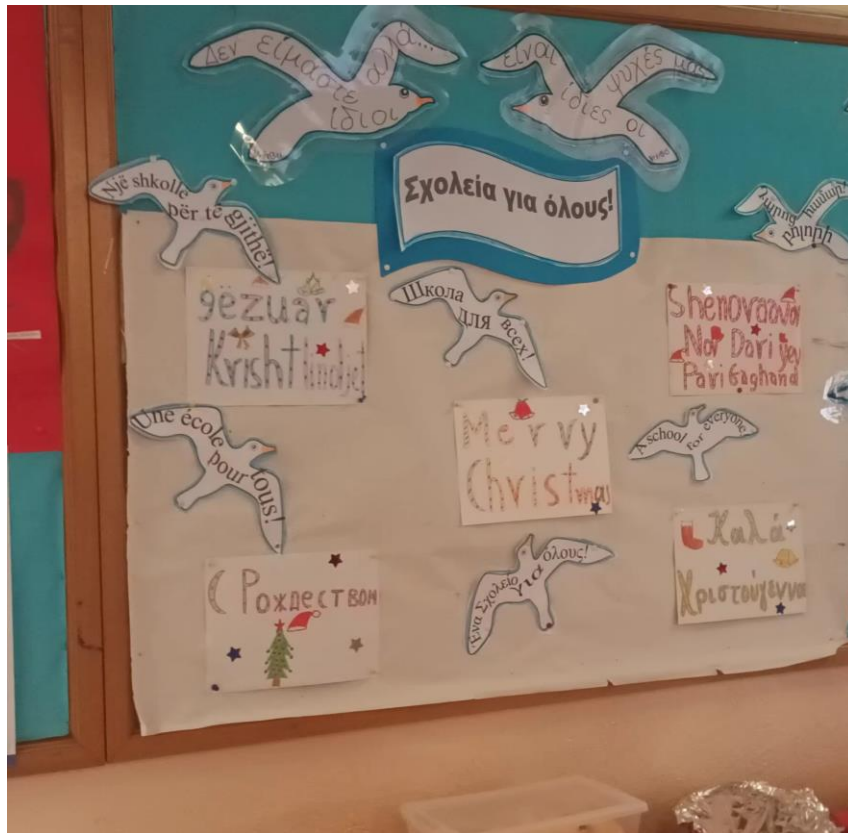

- Δημιουργία πολυπολιτισμικού και πολυγλωσσικού πλαισίου σε όλους τους χώρους
- Σεβασμός και άνοιγμα στο πολιτισμικό υπόβαθρο των μαθητών-τριών.
- Πολυγλωσσική αφύπνιση των μαθητών

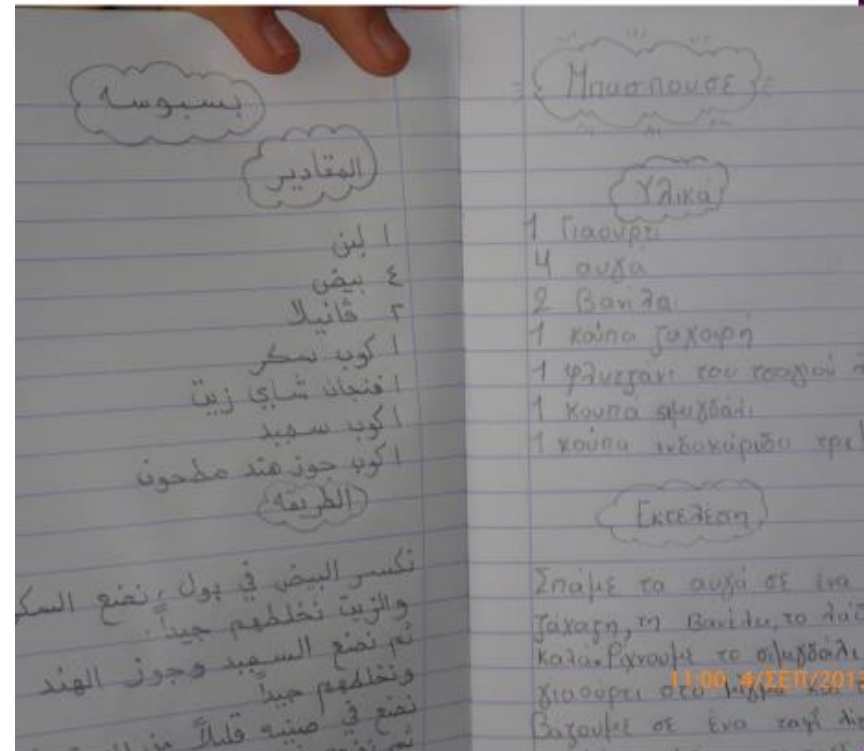

Παραγωγή πολύγλωσσων παραγωγών/εξοικείωση μαθητών/τριών π.χ συνταγές

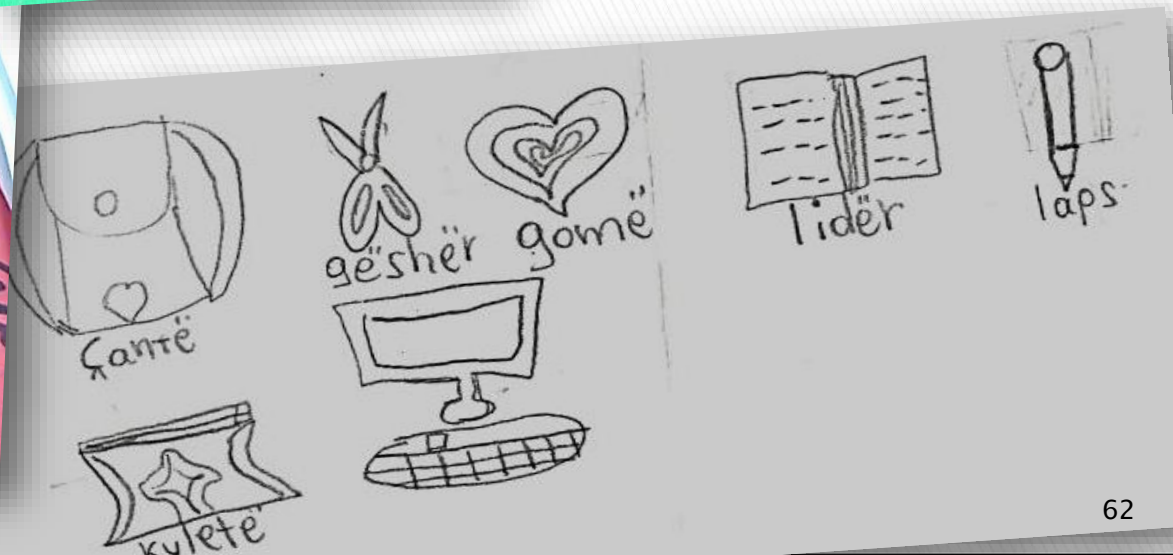
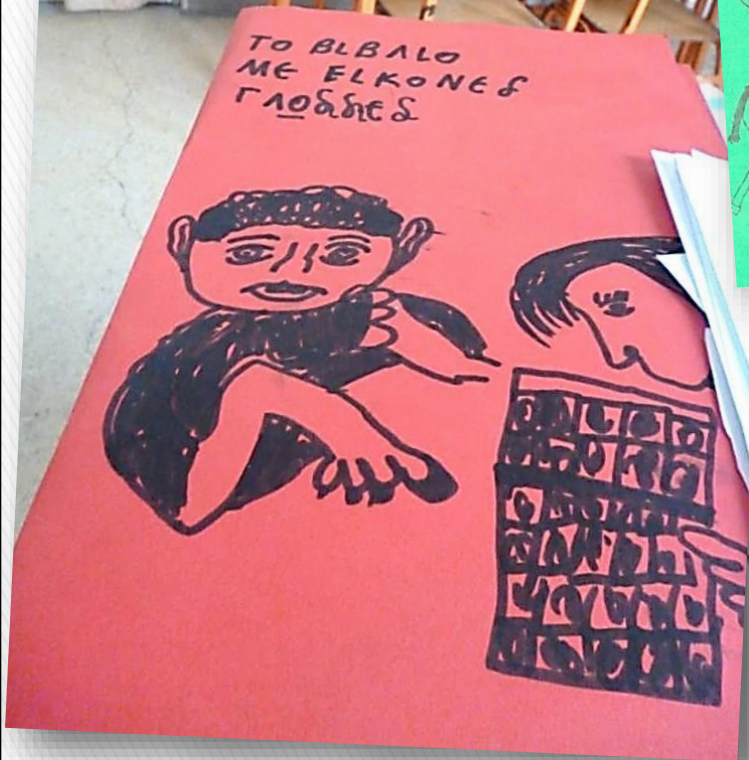
Συνεργασία με γονείς- φαγητά από τις χώρες πολύγλωσσες ευχές, 7^ο δημοτικό Νεάπολης

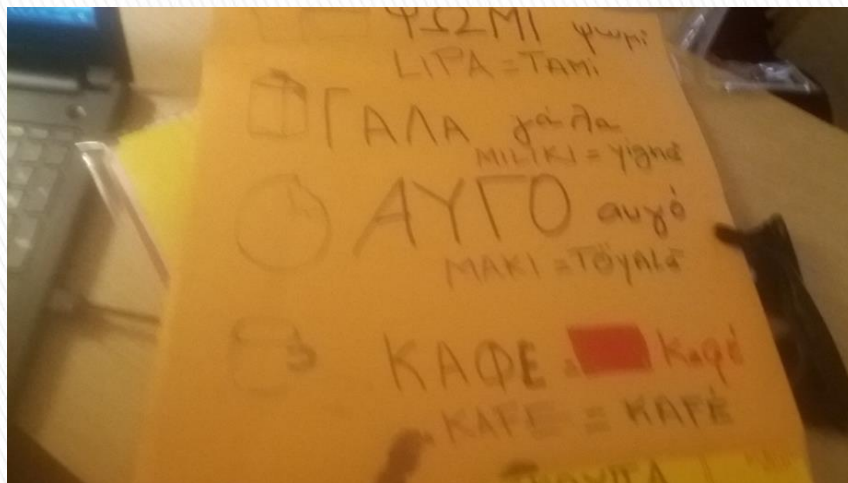
Δίγλωσσες συνταγές

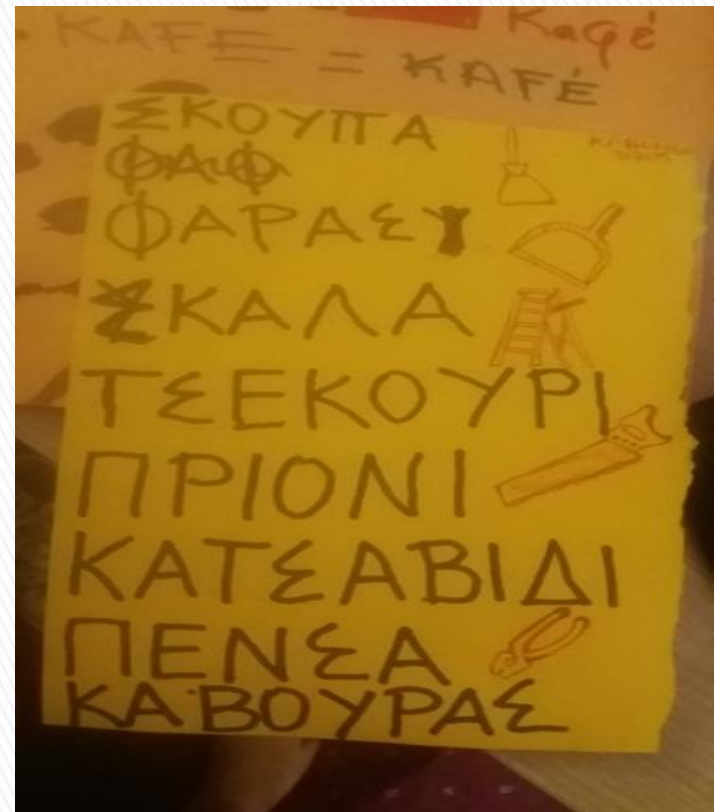
Δημιουργία πολύγλωσσων λεξικών Πολυτροπικών κειμένων

Με εικόνες και γλώσσες καταγωγής/θεματικό λεξιλόγιο

Ξενώνας ασυνόδευτων
προσφύγων 2018

Ασυνόδευτα παιδιά
από Αφρική

Παροιμίες από όλο τον κόσμο - Σύγκριση

Get to know new fiends but don't forget the old ones. (Bulgarian)

A closed mind is like a closed book; just a block of wood. (Chinese)

Believe what you see and let aside what you hear. (Arabian)

It is not disgraceful to ask, it is disgraceful no to ask. (Turkish)

All the fingers are not alike. (Italian)

You are as many a person as languages you know. (Armenian)

You cannot buy a friend with money. (Russian)

Good fences make good neighbours. (American)

The young have strength, the old knowledge. (Albanian)

The fool speaks, the wise man listens. (African)

www.polydromo.gr

Γκαινταρτζή Αναστασία

21

Παροιμίες από όλο τον κόσμο - Σύγκριση

- Επιλέξτε μία παροιμία και κάντε τις δικές σας ζωγραφιές για να την αναπαραστήσετε.
- Επιλέξτε μία παροιμία, σκεφτείτε τους διαλόγους και παίξτε ένα μικρό θεατρικό.
- Προσπαθήστε με μιμήσεις να αναπαραστήσετε μία παροιμία, ώστε να μαντέψει η τάξη ποια είναι και από ποια χώρα προέρχεται.

Λαϊκή παράδοση μέσω ιστοσελίδων αφύπνιση

Tales of wonder: Folk and tales from Around the world
www.darsie.net/talesofwonder

Myths from around the world
www.teacher.scholastic.com/writewit/mff/myths.htm

Stories legends
www.unc.edu/rwilkers/title.htm

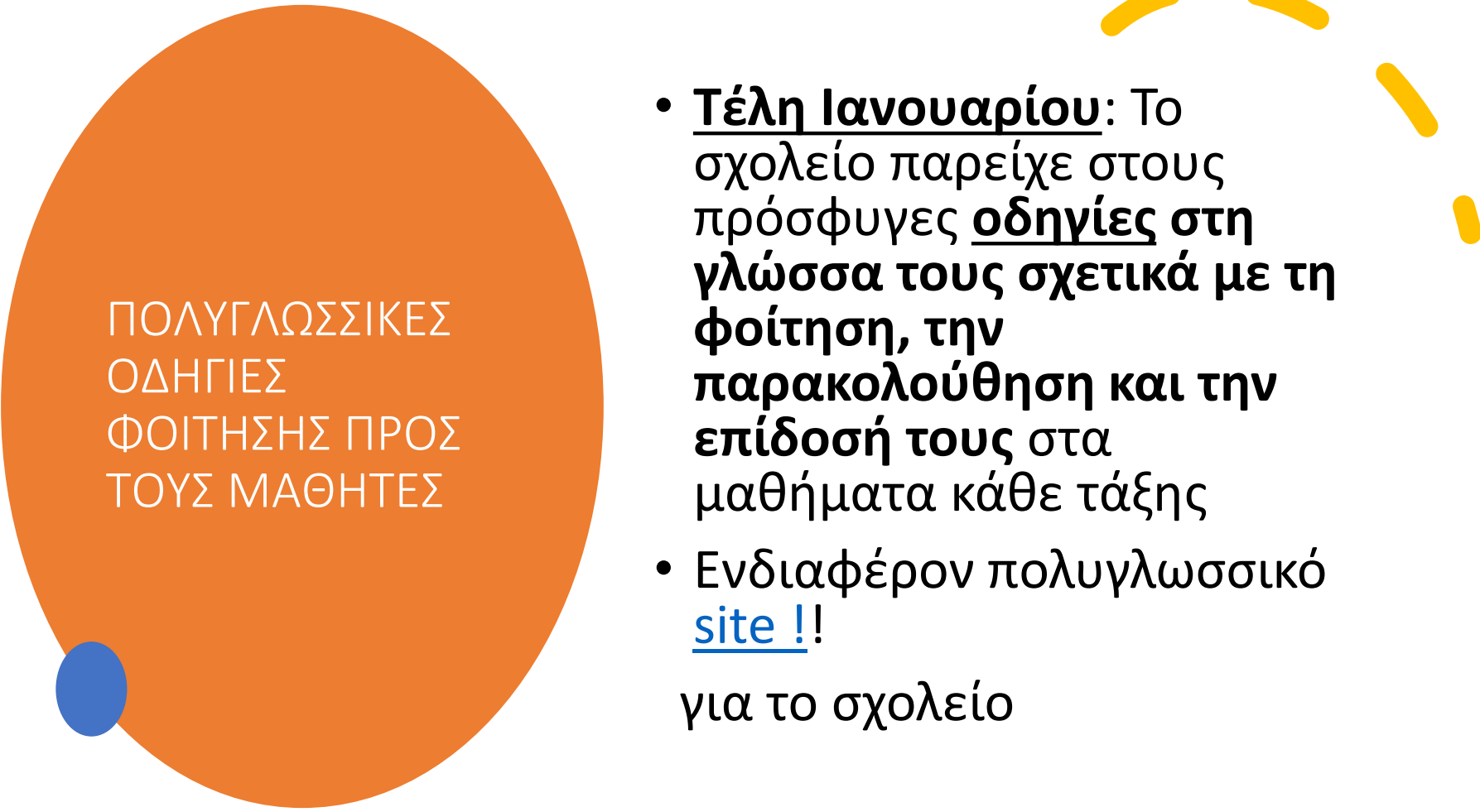

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ
ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΚΕΣ
ΔΡΑΣΕΙΣ

1ο Γυμνάσιο
Αμπελόκηπων

ΣΧΟΛΕΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ 2021-202

ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΚΕΣ
ΟΔΗΓΙΕΣ
ΦΟΙΤΗΣΗΣ ΠΡΟΣ
ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ

- **Τέλη Ιανουαρίου**: Το σχολείο παρείχε στους πρόσφυγες **οδηγίες στη γλώσσα τους σχετικά με τη φοίτηση, την παρακολούθηση και την επίδοσή τους στα μαθήματα** κάθε τάξης
- Ενδιαφέρον πολυγλωσσικό [site !!](#)
για το σχολείο

ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ ΑΠΟ
ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥΣ-
ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

- **10 Μαρτίου**: Οι ντόπιοι μαθητές γνωρίζουν τις ιστορίες των προσφύγων συμμαθητών τους.
- **Προγραμματίζονται** συνεντεύξεις-συζητήσεις μεταξύ των παιδιών, τα οποία προωθούν στην εξιστόρηση και καταγραφή του ταξιδιού των προσφύγων και της νέας ζωής τους στην Ελλάδα.

Πολυγλωσσικές πινακίδες 1^ο Γυμνάσιο Αμπελόκηπων

Εργαστήριο Φυσικής

Science Lab

Laboratoire Scientifique

کارگاه فیزیک

مختبر العلوم

Кабінет фізики

Laboratori i fizikës

Εργαστήριο Φυσικής

Science Lab

Laboratoire Scientifique

کارگاه فیزیک

مختبر العلوم

Кабінет фізики

Laboratori i fizikës

Κυλικείο

Canteen

Cantine

سالن غذاخوری

حانوی (دکان)

Їдальня

Mensë

Τουαλέτα (WC)

Restroom (WC)

Toilettes (WC)

توالت (WC)

مرحاض (WC)

Вбиральня

Tualet

Τάξη Υποδοχής

Reception Class

Classe de Reception

کلاس پذیرش

قاعة الإستقبال

Клас залучення

Klasë integrimi

63^ο δημοτικό
σχολείο
Θεσσαλονίκης

- 7^ο δημοτικό σχολείο Νεάπολης

Προτείνεται: Σύνδεση στόχων (πολύ)γλωσσικής και ΚΣΜ ενδυνάμωσης

- Μαθησιακοί στόχοι για την ελληνική γλώσσα στο Α1
- Στόχοι ψυχοκοινωνικής μάθησης, ενδυνάμωσης, ανάπτυξης δεξιοτήτων ζωής, ενίσχυσης της ανθεκτικότητας, της σχολικής ετοιμότητας και της ικανότητας για αυτόνομη μάθηση
- Στόχοι αξιοδότησης της πολύγλωσσης ταυτότητας που ενδυναμώνουν το άτομο και οδηγούν σε συμπεριληπτικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα
- Στόχοι διευκόλυνσης της συμπερίληψης μαθητών με διαφορετικές δεξιότητες και διαφορετικό επίπεδο εξοικείωση με τη γλώσσα του σχολείου

Φτου και βγαίνω!

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΚΗΣ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ - ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ

Προτείνεται
(under
press, 2024)

ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ

ΜΙΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ
[**συν**ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ]

προτεινόμενα σχέδια μαθήματος από το νηπιαγωγείο έως το λύκειο

Επιστημονική επιμέλεια: ΓΙΩΤΑ ΓΑΤΣΗ

04
DO

Activity
in working groups:
Σχεδιασμός δραστηριότητας

Δραστηριότητα: Σχεδιάστε μια πολυγλωσσική δραστηριότητα σε βήματα με απαραίτητη προϋπόθεση να συμπεριλαμβάνονται τα γλωσσικά ρεπερτόρια των μαθητών/τριών. Αναλυτικότερα να αναφέρετε:

- τους στόχους
- τα μέσα-υλικά που απαιτούνται
- την προετοιμασία
- τη διαδικασία διεξαγωγής τους
- τον (ενδεικτικό) χρόνο που απαιτείται
- τα πιθανά προβλήματα για τα οποία χρειάζεται να έχει προνοήσει ο/η εκπαιδευτικός
- την προσαρμογή τους σε διαφορετικές ομάδες

Βιβλιογραφία

- Armand Fr., E. Combes, G. Boyadjiéva, M. Petreus & M. Vatz Laaroussi (2014), « Écrire en langue seconde : Les textes identitaires plurilingues ». In L'auteur et ses doubles, no 173, p. 25-27.
- Gatsi G., Delhaye O., « Représentations de l'identité pluriculturelle et épanouissement scolaire : aux "pays magique des plurilingues" ». Migrations et société, No 162, 2015, p. 121-138.
- Gatsi, G., 2017. « Contribution du texte identitaire au renforcement de l'identité plurilingue et à l'accroissement de la motivation pour l'apprentissage d'une nouvelle langue à l'école ». In Revue Méthodal, No 1 - Mai 2017 [En ligne] <https://revue.methodal.net/?article97>. Consulté le 11/12/2017.
- Cummins, J. & Early, M. (Eds.) (2011). Identity texts the collaborative creation of power in multilingual schools. UK & Sterling: Trentham Books.
- Eurydice report. CLIL at School in Europe (2006): <http://languages.dk/clil4u/Eurydice.pdf>
- García, O. (2009). Education, multilingualism and translanguaging in the 21st century. In T. Skutnabb-Kangas, R. Phillipson, A. K. Mohanty & M. Panda (Eds.), Social justice through multilingual education (pp. 140-158). Bristol, United Kingdom: Multilingual Matters.
- Mehisto, P., Marsh, D., Frigols, M. (2008) Uncovering CLIL: Content and Language Integrated Learning in Bilingual and Multilingual Education. Macmillan: Oxford.
- Σιμόπουλος, Γ. & Γάτση, Γ. (2022). Φτου και βγαίνω: Ενσωματώνοντας την ανάπτυξη δεξιοτήτων κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης και πολυγλωσσικών δεξιοτήτων σε ένα πλαίσιο ενδυνάμωσης για μαθητές/-τριες με προσφυγικό/μεταναστευτικό υπόβαθρο. Στο: Ε. Κωσταρά (Επιμ.). Ανάπτυξη Δεξιοτήτων στην Εκπαίδευση Ενηλίκων και στη Σχολική Εκπαίδευση -Πρακτικά Συνεδρίου. Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων
- Williams, C. (2002). *A Language gained : A study of language immersion at 11-16 years of age*. Bangor: School of Education. https://www.bangor.ac.uk/addysg/publications/Language_Gained%20.pdf
- **Μπορείτε να αξιοποιήσετε:**
- https://www.youtube.com/watch?v=YbCPVp_a0-k
- https://www.youtube.com/watch?v=Bu_cQaCGDoI
- https://www.youtube.com/watch?v=JN_TygoVXic

Χρήσιμα

- Μικρό Λεξικό Βασικής Επικοινωνίας σε 6 γλώσσες (Αραβικά, Φαρσί, Σορανί, Κιρμαντζί, Ουρντού, Γαλλικά) ΜΕΤΑΔΡΑΣΗ <https://bit.ly/2iAJ4IP>
- Το Βαλιτσάκι : εκπαιδευτικό υλικό πολύγλωσσης υποστήριξης για παιδιά ηλικίας 6-12 ετών που μιλούν αραβικά και φαρσί και που αρχίζουν να μαθαίνουν την ελληνική γλώσσα <https://bit.ly/2DiJVIU>
- Οδηγός υποδοχής παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία: Οι πρώτες μέρες στο σχολείο (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου) https://www.pi.ac.cy/pi/files/epimorfosi/entaxi/Odigos_Ypodoxis_Nipiagogeio_Dimotiko.pdf

Μαθηματικά⁰¹

Φυσική⁰²

Χημεία⁰³

Βιολογία⁰⁴

Ιστορία⁰⁵

Κοινωνική Πολιτική Αγωγή⁰⁶

<https://alp.teach4integration.gr/>

תודה
Dankie Gracias
Спасибо
Merci Takk
كشكراً
Köszönjük Terima kasih
Grazie Dziękujemy Dékojame
Ďakujeme Vielen Dank Paldies
Kiitos Täname teid 谢谢
Thank You Tak
感謝您 Obrigado Teşekkür Ederiz
감사합니다
Σας ευχαριστούμε ขอบคุณ
Bedankt Děkujeme vám
ありがとうございます
Tack

